

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 17 grudnia 2020 r.

Poz. 9866

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR KN-I.4131.1.761.2020.23

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 10 grudnia 2020 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XXIX/178/2020 Rady Miejskiej Gminy Chocz z dnia 9 listopada 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Chocz - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 9 listopada 2020 r. Rada Miejska Gminy Chocz podjęła uchwałę nr XXIX/178/2020 w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Chocz, dalej "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie przepisów: "art. 18 ust.2 pkt 15, art. 40 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2020 r. poz. 713 ze zmianami), art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 10 listopada 2020 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził co następuje:

Podstawę prawną podjęcia badanej uchwały stanowi art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439), dalej "ustawa", zgodnie z brzmieniem którego: "Rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy (...); regulamin jest aktem prawa miejscowego".

Przedmiotowy zakres regulaminu określa art. 4 ust. 2 ustawy: "Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące: 1) wymagań w zakresie: a) selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady, b) selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w lit. a, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży, c) uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego, d) mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza

myjniami i warsztatami naprawczymi, 2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu: a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach, b) liczby osób korzystających z tych pojemników lub worków; 2a) utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów; 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego; 4) (uchylony); 5) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami; 6) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku; 7) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach; 8) wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania”.

Ponadto, stosownie do zapisów art. 4 ust. 2a ustawy: „Rada gminy może w regulaminie: 1) wprowadzić obowiązek selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych innych niż wymienione w ust. 2 pkt 1 lit. a i b oraz określić wymagania w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów; 2) postanowić o zbieraniu odpadów stanowiących części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy odrębnie od innych bioodpadów stanowiących odpady komunalne; 3) określić dodatkowe warunki dotyczące ułatwienia prowadzenia selektywnego zbierania odpadów przez osoby niepełnosprawne, w szczególności niedowidzące; 4) określić wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych na terenie nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi oraz zwolnić właścicieli takich nieruchomości, w całości lub w części, z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na te odpady; 5) określić warunki uznania, że odpady, o których mowa w pkt 1 oraz w ust. 2 pkt 1 lit. a i b, są zbierane w sposób selektywny”.

Brzmienie powyższych przepisów jednoznacznie wskazuje, że katalog spraw, w zakresie których ustawodawca upoważnił radę gminy do określenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku, jest zamknięty. Ustawodawca wyliczając komponenty uchwały ustanowił, że wyliczenie zamieszczone w art. 4 ust. 2 ustawy ma charakter wyczerpujący. Oznacza to, że nie można zamieszczać postanowień, które wykraczałyby poza treść tego przepisu, oraz że w uchwale tej muszą znaleźć się postanowienia odnoszące się do wszystkich punktów art. 4 ust. 2 ustawy. Brak w regulaminie któregoś z wyszczególnionych ustawowo obowiązkowych elementów, podobnie jak zamieszczenie postanowień wykraczających poza treść przepisu upoważniającego, stanowi istotne naruszenie prawa, przy czym niewyczerpanie zakresu przedmiotowego określonego w art. 4 ust. 2 ustawy skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności całej uchwały.

Odnosząc powyższe do postanowień Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Chocz, dalej „regulamin”, stanowiącego załącznik do uchwały, stwierdzić należy, że nie normuje on wszystkich enumeratywnie wymienionych w art. 4 ust. 2 ustawy zagadnień, a ponadto zawiera postanowienia wykraczające poza delegację ustawową, jak i postanowienia modyfikujące przepisy ustawy,

W § 1 pkt 1 lit. b regulaminu wskazano: "Określa się szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Chocz dotyczące (...) wymagań w zakresie: (...) selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w lit. a, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży". Jednakże przedmiotowy regulamin nie określa szczegółowo zasad wskazanych w § 1 pkt 1 lit. b regulaminu.

Powyższe pozwala stwierdzić, że regulamin nie wypełnia w sposób prawidłowy delegacji art. 4 ust. 2 pkt 1b ustawy.

Z wyjaśnień przesłanych przez Burmistrza Gminy Chocz (pismo z dnia 16 listopada 2020 r., nr OS.006.4.2020) wynika, że na terenie Gminy Chocz nie utworzono dotąd punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych i z tego względu regulamin nie zawiera postanowień określających szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Chocz dotyczące wymagań w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych. W wyjaśnieniach przedstawiono również podjęte działania w celu utworzenia punktu oraz napotkane przeszkody. Należy w tym miejscu wskazać, że organ nadzoru dokonując badania regulaminu kieruje się wyłącznie kryterium legalności, określonym w art. 85 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.), dalej "ustawa o samorządzie gminnym", to jest bada czy postanowienia uchwały są zgodne z przepisami prawa. Organ nadzoru nie dokonuje jednak analizy celowości zamieszczenia określonych postanowień w regulaminie.

Ponadto w § 4 ust. 5 regulaminu określono, że: "Właściciele nieruchomości na terenach przeznaczonych do użytku publicznego (sklepy, bary, stacje paliw, punkty usługowe itp.) w parkach, na drogach publicznych i na przystankach komunikacji publicznej zobowiązani są wyposażyć je w kosze uliczne o pojemności 10-70 l".

Tymczasem zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy, regulamin ma określać szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów. Natomiast rada w kwestionowanym postanowieniu regulaminu określiła nie tylko minimalną, ale także maksymalną pojemność koszy ulicznych, co należy uznać za istotne naruszenie prawa (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 12 marca 2020 r. sygn. akt II SA/Ke 1136/19).

Z kolei w § 5 ust. 4 regulaminu uregulowano, że: "Właściciel nieruchomości wielorodzinnej, rozumianej tutaj jako wspólnota mieszkaniowa, ustala sposób zbierania odpadów przez poszczególne gospodarstwa domowe".

Wskazane postanowienie narusza w sposób istotny art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy, albowiem odpady powstałe na terenie nieruchomości zbierane są w sposób selektywny. Zgodnie z brzmieniem powyższego przepisu: "Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez (...) zbieranie w sposób selektywny powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz sposobem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ust. 1".

W § 8 ust. 3 pkt 5 regulaminu rada uregulowała, co następuje: "Określa się częstotliwość i sposoby pozbywania się odpadów komunalnych: (...) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony powstające w gospodarstwie domowym, zbierane są z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy przez przedsiębiorcę odbierającego odpady co najmniej dwa razy w roku według harmonogramu, zużyty sprzęt elektryczny może być również dostarczany do punktów sprzedaży nowego sprzętu".

W ocenie organu nadzoru użyty w § 8 ust. 3 pkt 5 regulaminu zwrot "zużyte opony powstające w gospodarstwie domowym" stanowi niedopuszczalną modyfikację występującego w art. 4 ust. 2 pkt 1b ustawy pojęcia "zużyte opony".

Ponadto w § 8 ust. 3 pkt 6a regulaminu, Rada Miejska Gminy Chocz wskazała, że: "Określa się częstotliwość i sposoby pozbywania się odpadów komunalnych: (...) bioodpady należy: (...) gromadzić w przydomowych kompostownikach".

W ocenie organu nadzoru powyższe postanowienie stanowi niedopuszczalne naruszenie art. 4 ust. 2a pkt 4 ustawy. Rada po pierwsze nie może bowiem nakładać w regulaminie obowiązku dotyczącego kompostowania, jak uczyniono w przedmiotowym regulaminie. Ponadto wymagania dotyczące kompostowania mogą dotyczyć wyłącznie terenów nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi. Rada regulując w regulaminie materię określoną w art. 4 ust. 2a pkt 4 ustawy może wyłącznie określić wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów na terenie nieruchomości zabudowanymi budynkami jednorodzinnymi przy jednoczesnym zwolnieniu właścicieli tych nieruchomości, czy to w całości lub w części, z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na bioodpady. Tym samym

rada nie wypełniła w sposób prawidłowy delegacji ustawowej z art. 4 ust. 2a pkt 4 ustawy, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Biorąc pod uwagę powyższe należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego
I Wicewojewoda Wielkopolski
(-) Aneta Niestrawska
/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

Rada Miejska Gminy Chocz

Burmistrz Gminy Chocz